

Ukrepi proti nezakonitim migracijam: boljše upravljanje meja EU

Izboljšave ukrepov glede prihoda migrantov in varnost zunanjih meja so med prednostnimi nalogami Evropskega parlamenta.

Migranti in begunci čakajo na registracijo v italijanskem pristanišču. © UNHCR/Francesco Malavolta

Med prizadevanji EU v boju proti nezakonitim migracijam so boljši nadzor na mejah in upravljanje novih prihodov ter izboljšave učinkovitosti vračanja nezakonitih migrantov. Prav tako si EU prizadeva spodbujati zakonite delovne migracije in učinkoviteje obravnavati prošnje za azil.

Preberite več o [odzivu EU na migracije](#).

Kaj so nezakonite migracije?

Nezakonite migracije v EU so prihodi gibanje ljudi iz držav, ki niso članice EU, prek meja EU, ne da bi izpolnjevali zakonske zahteve za vstop ali bivanje v eni ali več državah EU.

Število nezakonitih prihodov v Evropo

Leta 2015 se je število nezakonitih prehodov meje v EU znatno povečalo. Po podatkih agencije agencije EU za meje Frontex je bilo takrat več kot 1,8 milijona nezakonitih prehodov meje, kar je največ doslej. Od takrat se je število nezakonitih prehodov meje znatno zmanjšalo.

Leta 2021 je v EU po ocenah nezakonito vstopilo približno 140 tisoč ljudi. Zmanjšanje je posledica več dejavnikov, kot so denimo okrepljeni ukrepi EU za nadzor meja, sodelovanje med državami EU in zmanjšanje števila beguncev, ki bežijo s konfliktnih območij.

Več številk o migracijah v EU.

Izboljševanje upravljanja in varnosti zunanjih meja

V [schengenskem območju](#) običajno med državami EU ni mejnih kontrol, zato pa je potreben strožji nadzor nad zunanjimi mejami EU. Na resnost položaja so poslanci opozorili v [resoluciji iz aprila 2016](#).

Sistematična preverjanja na mejah EU in schengenskega območja

Aprila 2017 so bili uvedeni sistematični pregledi vseh oseb, ki prečkajo zunanjo mejo EU, vključno z evropskimi državljani. Pregledi vključujejo tudi avtomatsko preverjanje oseb v varnostnih bazah podatkov.

Parlament je oktobra 2017 potrdil skupni elektronski sistem preverjanja na zunanjih mejah EU. Sistem preverjanja potnikov vsebuje podatke o vstopu, izstopu in zavrnitvi vstopa za državljane tretjih držav.

ETIAS: odobritev potovanj za potnike, ki niso državljani EU in ne potrebujejo vizuma

Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) je elektronski program za odpravo vizumov, v okviru katerega bodo morali potniki iz držav, ki za vstop v EU ne potrebujejo

vizuma, pred potovanjem v EU pridobiti [elektronsko odobritev](#). Dovoljenje bo veljalo tri leta ali do izteka veljavnosti potnega lista in bo omogočalo večkratni vstop v schengensko območje za bivanje do 90 dni v šestih mesecih. Pričakuje se, da bo sistem [pričel delovati leta 2024](#).

Reforma postopkov mejne kontrole EU za nezakonite migrante

Parlament je aprila 2023 potrdil svoje stališče o reviziji postopkov na zunanjih mejah za upravljanje nezakonitih migrantov in bo pričel pogajanja s Svetom.

Cilj sprememb je bolje obravnavati izzive upravljanja migracij ter hkrati zagotoviti spoštovanje in zaščito pravic in potreb nezakonitih migrantov.

Reforma predlaga možnost hitrejšega in poenostavljenega postopka za prošnje za azil neposredno po preverjanju. Zaključeni naj bi bili v 12 tednih, vključno s pritožbami. V primeru zavrnitve prošnje naj bi bil neuspeli prosilec vrnjen v 12 tednih.

Novi predpisi bi tudi omejili pridržanje. Med obravnavo prošnje ali postopka vračanja mora država EU prosilcu za azil zagotoviti nastanitev. Pridržanje se lahko uporabi le v skrajnem primeru.

Države EU naj bi vzpostavile neodvisne mehanizme za spremljanje in ocenjevanje pogojev sprejema in pridržanja, da bi zagotovile spoštovanje zakonodaje EU in mednarodne zakonodaje o beguncih in človekovih pravicah.

Preverjanje migrantov na meji EU

Aprila 2023 je Parlament potrdil tudi svoje stališče o reviziji uredbe o preverjanju. Poslanci bodo zdaj začeli pogajanja z državami EU. Revidirana pravila o preverjanju bodo na mejah EU veljala za osebe, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop v državo članico EU in ki na mejnem prehodu zaprosijo za mednarodno zaščito. Vključujejo identifikacijo, jemanje prstnih odtisov, varnostne preglede ter prvo oceno zdravja in ranljivosti.

Postopek preverjanja naj bi trajal do pet dni, v primeru kriznih razmer pa do deset dni. Nacionalni organi se nato odločijo o dodelitvi mednarodne zaščite ali začetku postopka vračanja.

Evropska agencija za mejno in obalno stražo

Oktobra 2016 je EU ustanovila **evropsko mejno in obalno stražo**; z novo agencijo, ki združuje Frontex in mejne organe držav članic, želi podpreti delovanje nacionalnih mejnih organov, izboljšati upravljanje z zunanjimi mejami EU ter tako zagotoviti njihovo večjo varnost.

Do leta 2027 bo agencija dobila [10.000 stalnih uslužbencev](#), ki bodo na terenu varovali zunanje

meje EU.

Sklad za usklajeno upravljanje meja

Parlament je v [resoluciji, sprejeti julija 2021](#), podprl oblikovanje novega [sklada za integrirano upravljanje meja](#) in potrdili 6,24 milijarde evrov sredstev zanj. Novi sklad bo pomagal okrepiti zmožnosti držav članic na področju upravljanja zunanjih meja in zagotavljal spoštovanje temeljnih pravic. Prispeval bo tudi k skupni, usklajeni vizumski politiki in vpeljal zaščitne ukrepe za ranljive ljudi, ki prihajajo v Evropo, še posebej otroke brez spremstva.

Sklad bo tesno povezan z [novim skladom za notranjo varnost](#), ki se osredotoča na spoprijemanje z čezmejnimi grožnjami, organiziranim kriminalom in kibernetiskim kriminalom. Sklad za notranjo varnost s proračunom 1,9 milijarde evrov je Parlament prav tako potrdil julija 2021.

Kontrola na notranji meji

Države EU so v zadnjih letih na schengenskem območju ponovno začele uvajati mejni nadzor, ki je pogosto v veljavi dolgo časa. Da bi ohranila prosto gibanje in hkrati obravnavala dejanske varnostne grožnje, je Komisija leta 2021 podala [predlog](#).

Parlament se je oktobra 2023 izglasoval [svoje stališče](#) in s tem potrdil, da lahko prične pogajanja s Svetom.

Novi predpisi bi kot alternativo nadzoru na notranjih mejah spodbujali policijsko sodelovanje v obmejnih regijah za obravnavanje nedovoljenih gibanj na schengenskem območju. Pridržani državljani tretjih držav z neurejenim statusom pogosto pridejo iz druge države EU. V primeru skupnih patrolj bi se lahko nezakonite migrante preusmerilo nazaj v državo EU, kamor so prišli najprej. Evropski poslanci želijo iz takšnega vračanja izključiti več kategorij, med drugim tudi mladoletne osebe, ki so brez spremstva.

Poslanci predlagajo tudi jasna merila za uvedbo nadzora na notranjih mejah v primeru resnih groženj. Za uvedbo nadzora na notranjih mejah je potreben utemeljen razlog, kot je ugotovljena in neposredna grožnja terorizma, pravijo. Tak nadzor bi bil časovno omejen na največ osemnajst mesecev, če pa bi se grožnja nadaljevala, lahko Svet odobri več mejnih kontrol.

Predlogi omogočajo tudi ponovno uvedbo mejnega nadzora v več državah za obdobje dveh let, če Komisija prejme obvestila o posebno resni nevarnosti, ki sočasno vpliva na več držav.

Video: Evropska mejna in obalna straža

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/10-000-officers-for-the-european-border-and-coast-guard-agency_N01-PUB-190411-COAST_ev

Učinkovitejše vračanje nezakonitih migrantov Evropska potna listina za vrnitev migrantov brez dovoljenja za prebivanje

Parlament je septembra 2016 odobril predlog Komisije o [standardni potni listini EU](#), ki naj bi pospešila vračanje državljanov držav nečlanic EU, ki nezakonito prebivajo v EU brez veljavnega potnega lista ali osebne izkaznice. Uredba se uporablja od aprila 2017.

Schengenski informacijski sistem

Novembra 2018 je bil okrepljen [schengenski informacijski sistem](#), ki državam EU pomaga pri vračanju nezakonito prebivajočih državljanov držav nečlanic EU v njihove matične države.

Zdaj vključuje:

- opozorila o odločitvah držav EU o vračanju
- nacionalni organi, pristojni za izdajo odločb o vrnitvi, imajo dostop do podatkov iz schengenskega informacijskega sistema
- zaščitne ukrepe za zaščito temeljnih pravic migrantov.

Direktiva EU o vračanju

[Direktiva EU o vračanju](#) je glavni del zakonodaje, ki določa postopek in merila, ki jih morajo države članice EU izvesti, ko vračajo nezakonite državljane tretjih držav.

EU si od septembra 2018 prizadeva [revidirati direktivo EU o vračanju](#), v želji po skrajšanju dolžine postopkov vračanja, zagotavljanju boljše povezave med azilnimi postopki ter postopki vračanja ter preprečitvi pobega.

Nove določbe so namenjene ugotavljanju tveganja pobega, to je tveganje, da bi se migrant poskusil skriti pred oblastmi, medtem ko se odloča o njegovemu statusu. Spremenjena pravila

migrantom nalagajo obveznost sodelovanja z oblastmi. Nove določbe od držav EU zahtevajo tudi vzpostavitev sistema za upravljanje vračanja.

V poročilu, sprejetem decembra 2020, so [poslanci Evropskega parlamenta pozvali k izboljšanju izvajanja direktive EU](#) o vračanju in države EU pozvali k spoštovanju temeljnih pravic in postopkovnih zaščitnih ukrepov pri uporabi zakonodaje EU o vračanju ter k dajanju prednosti prostovoljnemu vračanju.

Evropski poslanci bodo na plenarnem zasedenju decembra 2023 glasovali o svojem stališču do sprememb direktive o vračanju.

Več o vračanju ljudi, ki so prišli nelegalno, v njihove države.

Preprečevanje nezakonitih migracij z ukrepi za reševanje njihovih vzrokov

[Glavni vzroki za migracije](#) so oboroženi konflikti, pregoni, etnična čiščenja, skrajna revščina, naravne nesreče in podnebne spremembe. Poslanci želijo, da EU sprejme [dolgoročno strategijo](#) za pomoč pri preprečevanju teh dejavnikov, s čimer bi dosegli politično in gospodarsko stabilnost na kriznih območjih in tako odpravili večino razlogov za migracije.

Da bi se spopadli s temeljnimi vzroki migracij, so odbori Parlamenta za zunanje zadeve, razvoj in proračun 3. julija 2017 podprli [program EU za spodbujanje zasebnih naložb v Afriko](#) v višini 44 milijard evrov.

Nova evropska agencija za azil ter sklad za azil, migracije in integracijo

[Agencija EU za azil](#), prej [Evropski urad za podporo azilu](#), je odgovorna za podporo državam EU pri izvajanju skupnega evropskega azilnega sistema.

[Sklad za azil, migracije in vključevanje \(AMIF\)](#) je finančni instrument, ki podpira ukrepe EU za urejanje migracij.

Decembra 2021 je Parlament odobril proračun sklada za obdobje 2021-2027, povečal se je na 9,88 milijarde evrov.

Sporazum o beguncih med EU in Turčijo

EU in Turčija sta se marca 2016 dogovorili o [načrtu za ustavitev nezakonitih migracij v EU iz Turčije](#). Strinjali sta se glede izboljšanih pogojev za sprejemanje beguncev v Turčiji in da se

bodo v Evropi omogočile varne in zakonite poti za sirske begunce.

Evropski poslanci so v [poročilu, sprejetem 19. maja 2021](#), poudarili pomembno vlogo Turčije, ki gosti skoraj 4 milijone beguncev, in poudarili, da so se izzivi glede upravljanje te krize zaradi pandemije covid-19 še povečali. Hkrati pa so [obsodili zlorabo migracijskih pritiskov v politične namene](#) - pojavila so se namreč poročila, da so oblasti z zavajajočimi informacijami spodbujale migrante in begunce, naj odpotujejo v Evropo po kopnem preko Grčije.

Povezave

[Upravljanje zunanjih meja EU](#)

[Migracije \(Služba Evropskega parlamenta za raziskave\)](#)

[Infografika: migracije in azil](#)